

ERDÉLYI GAZDA

LITKE L., Pécs

cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator L. pót Főherceg Ő cs. és kir. fensége és a Nemzetközi Hálókocsi és Európai Express-vonat-Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

Sport Grand Vin Sec | **Export** pezsgők
 Extra Sec | angol izlésre:
 pezsgők: Dry-Dry. | Vin Brut | Britannia Sec.

!Jutányos árak! — Árjegység ingyen!

(821.)

Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcsstermelő Szövetkezet.

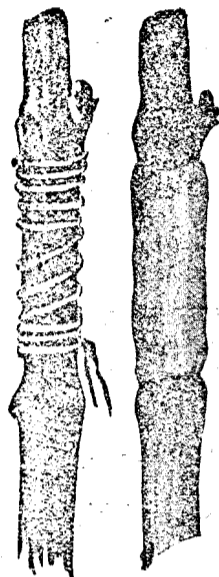
— Alakult 1897-ben. —

Hirdetmény.

Az első kecskeméti szőlő és gyümölcsstermelő szövetkezet közhírré teszi, hogy 300 holdas, immunis talajú telepén termelt, csakis elsőrendű sima szőlővesszőket, egyes fajokból két éves gyökereket is, továbbá kiváló szép kajszin baraczk, alma, körte, meggy, cseresznye, szilva, őszi baraczk és birs oltványokat, ojtott epret, különféle díszfákat, cserjéket ajánl a legjutányosabb áráért.

A készletben levő ojtványok oly sikerültek, hogy a legnagyobb igényeket is kielégítik.

Árjegyséket kívánatra bérmentve küldünk. (819.)

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugy-szintén összes női óvszerék) F. Berguarand fils leghírneve-sebb párisi gyárostól legelő-nyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. sz.

➤ Részletes képes árjegy-zék ingyen. ➤

Ezen hirdetés beküldése ese-tén 15% engedmény. Kivága-tott az „Erdélyi Gazda“-ból. (792.)

HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szövőgyár, KÉSMÁRK

(791.) elismert hírneves

Szepességi Vászon

és

Damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen véd-jegygyel van ellátva

HAZAI IPAR!

Cimbalom

(637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitünő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt. nálam 75 frt-ért kapható a készítési telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegesi Géza,

műokleveles cimbalom-készítő.

➤ Árjegyzéket bérmentve küldök. ➤

Rácz György

Jolánföldi szőlő-oltványtelepe és kertészetében, Kula, Bácsmegeye, jutányos áron kapható **szokványminőségű**, fajtiszta, Rupestris Monticola és Riparia Portalis alanyu gyökeres fásoltvány; sima zöldoltvány, Othello öntermő, amerikai vad szőlővessző és európai szőlővessző. Gyümölcsfák, alma és körte vadonczok, útszéli fák és

MACLURA AURENTIACA

a legjobb és legellentállóbb élő kerítés, végre **Gleditsia élősvény.**

Árjegyzéket kívánatra küld az

(804.)

Intézőség.

Szőlőkaró.

Elismert jó minőségű hasított, hegyezett és tisztított

tölgyfaszőlőkaró

1-60, 1-80 és 2-00 méter hosszban, bármely állomásra szállítva jutányos áron beszerezhető.

Ney Ármin fakeskedőnél,

Kolozsvár, Kornis-u. 1. sz.

A karók 20 darabos csomagokban, dróttal kötve kerülnek feladásra.

Állandó nagy készlet minden hosszban.

(809.)

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetik közcélu akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert éjjeli lap lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfit támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgy rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

(781.)

ezimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
A szövetségi mozgalom iránya. <i>Éber Ernő.</i>	83
Okszerűbb gazdálkodást. II. <i>Br. Kemény József.</i>	84
Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület megalakulása.	86
Tárca:	
A mindennapi kenyérért. <i>Sienkiewicz Henrik.</i> (3)	84
Irodalmi szemle.	87
Kormányintézkedések.	
A tavaszi haszonállatok vizsgálatának új rendje	87
Vegyes közlemények	88
Szerkesztői üzenetek	89
Hirdetések	

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a
minők

28 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari mag-
kereskedésében

BUDAPESTEN

kaphatók.

A szövetségi mozgalom iránya.

A modern agrárkérdés tulajdonképpen egy pont körül csavarodik azzá a tömör szövetté, mely elől ma már egy ország sem, egy kormány sem térhet ki, melynek fölbogozásához nincs elég képességünk, kettévágásához nincs elég erőnk. Ez a kérdés a mezőgazdasági termények és termékek értékesítése. Ez írja elő a vámpolitikát. Ez szabja meg az adózóképesség mértékét. Ettől függ a fogyasztóképesség nagysága. Még a hitelügy égető fontosságú kérdése is okozata csak ennek az eredendő oknak.

És nincs bonyolultabb, nehezebb kérdése agrárpolitikánknak, mint ez. Óriási kiterjedése figyelmünk megosztására kényszerít. Tömérdék ágazata szétforgácsolja erőnket. A nagy kiterjedéssel és tömérdék ágazattal járó specialitások a legnagyobb képességeket is egyoldalúvá teszik.

A képviselőház most folyó költségvetési vitájának három agrárius szónoka különös nagy súlyt helyezett a mezőgazdasági termények értékesítésének kérdésére és részletesen, bár még mindig nem teljesen földerítően állította azt elének. Zselénszki gróf is, Baross Károly is, Rubinek is a szövetségi mozgalom kiterjesztésétől várják a mezőgazdasági termények jobb értékesítését is. Buzánál, bornál, jószágnál egyaránt a szövetségi úton való értékesítés mellett mondtak lelkes védőbeszédet.

Utaltak Németország kiterjedt szövetségi hálózatára, utalhattak volna a francia syndicats agricoles kölcsönösségen alapuló szervezetére, vagy a dán és hollandi szövetségekre annál a tételüknél, hogy a mezőgazdaság produktumainak értékesítése szövetségi úton is eszközölhető. Utalhattak volna a bajor és az osztrák gabonaértékesítő szövetségi közraktárakra, a dán tej- és tojásértékesítő szövetségekre, a francia borszindikátusokra.

Ma, mikor állandóan közel járunk azokhoz a sokat emlegetett 10 forintos buzaárakhoz; ma mikor az áraknak eme nagymértékű felszökkenéséből csak a nagyobb birtokosoknak lehet hasznuk, akik győzték a jobb áralkulást kívánni; de alig használhat a kisbirtokosoknak, akik mindjárt a sebtében végzett cséplés után kénytelenek gabonájukat eladni: ma fokozottan szükséges foglalkozni azzal a kérdéssel, hogyan lehetne a kisbirtokosoknak is az árak kedvező alakulását kívánni. Hogyan lehetne a későbbi áralkulásban rejlő esetleges hasznót az ő számukra nagyobb kockázat nélkül realizálni. Elég közel vannak hozzánk Ausztria, Bajorország és Poroszor-

szág szövetségi alapon létesült közraktárai. Az osztrák kormány évenként néhány száz-ezer korona szubvenciót ad a közraktáraknak, a bajorok és németek államsegéllyel, is társadalmi eszközökkel is megerősítették ezt az intézményt.

És ha azt kutatjuk, sikerült-e ezekkel a szövetségi közraktári intézményekkel a gabona értékesítésénél kedvező eredményt elérni: valóságos sikerek mellett teljes eredménytelenség, sőt károk is konstatalhatók. Egyes közraktárak szerencsés spekulációk alapján eredményesen működtek és megerősödtek, mások belevesztettek a spekulációba és magukkal rántották a szövetségi tagjait is. Minden azon fordul meg, hogy milyenek a vezetők és hogy milyen a tagok részvétele. Az egész siker attól függ, hogy sikerül-e a termelőknek nagyobb árakat fizetni, mint a mennyit a közvetítő kereskedelem fizet. Ha igen, akkor jogosult a közraktár létalapja. Ha nem, akkor a közraktár a közvetítő kereskedelemmel szemben vesztes marad, vagy kárára lesz tagjainak.

A gabonakereskedelem nemcsak nálunk, de csaknem minden országban az ország egész kereskedelmének legjelentősebb ága és éppen azért a gabonakereskedelem szövetségi úton való lebonyolításának kérdése a lehető legnehezebb kérdés.

Fokozza nálunk ezt a nehézséget az „a túlságos individualizmus, amely éppen a magyar embernek egyik speciális tulajdonsága s amely sajnos a szövetségeknél terjedését épp azon a vidékeken akadályozza meg, melyen a magyarság lakik” — mint a hogyan Rubinek Gyula azt február 4-iki beszédjében kifejtette.

Amit Rubinek a magyar gazdáról mond, ugyanazt mondja dr. Nossig Aifred a francia parasztról: „a francia nép mély gyökereket vert individualisztikus érzése a társulás és szövetség iránt sokkal tovább volt idegen, mint más országok népei” — mondja. A lelki sajátságok közössége tehát meg van a magyar és a francia paraszt között. A magyar és a francia paraszt társulás és szövetség iránt való fogékonysága sokkal kisebb, mint a német paraszté. Ez az összetartás és együttműködés a germán népeknél politikai és gazdasági ügyekben egyaránt sokkal nagyobb, mint a magyar vagy a román fajknál. Ha tehát mi a szövetségi ügyet előbbre akarjuk vinni, mintaképpül inkább azt a népet vehetjük, mely közös velünk lelkileg, mint azt, amely elüt a magyar néptől. Németország szövetségi hálózata kétségtelenül sokkal tömöttebb, mint Franciaországé. A mienk sokkal ritkább a

*Segymegbízhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Mezőgazdák Szövetségét
Budapest V. alkotmányutca 31*

franciánál is. És nekünk mégis inkább a francia rendszert kellene követnünk, mint a németet.

A francia mezőgazdasági szindikátusoknak kezdetben csak az volt a céljuk, hogy vetőmagot, trágyaszereket és mezőgazdasági gépeket együttesen, olcsóbban szerezzenek be. Azután fölvetették programjukba a mezőgazdasági szakösmeretek terjesztését; kísérleti állomásokat, tanfolyamokat, stb. szerveztek. Ezután következett a termelő- és tenyésztőszövetkezetek alakulása. Majd az értékesítő szövetkezetek létesítése: a szindikátusokhoz tejsajtészövetkezetek, borértékesítő- és szeszifőző szövetkezetek, stb. csatlakoztak. Azután következtek a kölcsönösségen alapuló szövetkezetek. A kölcsönös állat- és terménybiztosítás; az orvosi segély; bérleti, gazdatisztek és munkások közvetítése; rokkantság-, betegség- és életbiztosítás. Leglassabban fejlődött ki a szövetkezeti hitelügy.

Ha tehát a francia szövetkezeti hitelügy fejlődési folyamatát tekintjük, azt látjuk, hogy az a következőképpen alakult: először a jobb termelésre és tenyésztésre kívánt hatni, azután a több és jobb produktumok lehető legelőnyösebb értékesítésére és végül a fejlődöttebb mezőgazdasági kultúra által szükségelt meggyobbodott hitelügyek kielégítésére.

Ahol az individualizmus annyira sajátossága a népnek, mint a magyar, vagy a francia parasztnál, ott a szövetkezeti eszme terjesztésének első mozzanatát a beszerző, termelő és tenyésztő szövetkezetek létesítése kell, hogy képezze. Ezt a nép lélektanának ösmerete alapján állíthatjuk. Mert az értékesítő szövetkezet eszméje, vagyis az oly szövetkezeteké, melyek gabona, tej, vaj, állatok, bor, stb. közös eladásával foglalkoznak, sokkal inkább korlátozzák az egyéniség megnyilvánulását, mint egy tenyésztési, vagy termelési közös eljárásnak elfogadása. Termelésben, tenyésztésben a legönérzetesebb gazda is szívesen követ példát: az eladásnál már sokkal kevesebben bíznak akár másban, akár szövetkezetben.

Kétségtelenül igaz, hogy az értékesítő szövetkezetek létesítése, különösen pedig szö-

vetkezeti közraktárak fölállítása nagyon hasznos lehetne. De mindaddig, míg a nép idegenkedését a közös munkálkodás ellen le nem győzzük, mindaddig, míg kétségtelen előnyök nyújtásával, a mi a termelő- és tenyésztőszövetkezetben van, meg nem hódítjuk a szövetkezeti eszmének, mindaddig a kockázatos szövetkezeti értékesítés sikerrel nálunk nem lesz propagálható.

És mikor azt látjuk, hogy Franciaországban a produktív szövetkezetek után kifejlődött a szövetkezeti értékesítés és szövetkezeti hitelügy is, Németországban a hitelszövetkezetek után mindjárt a „Produktions-Genossenschaften“, és a „Zuchtgenossenschaften“ terjedtek el, és az értékesítő szövetkezetek szervezete még ma is gyöngébb és fejletlenebb, ebből levonhatjuk magunkra nézve is a következtetéseket. És pedig: hitelszövetkezeink a szövetkezet többi ágát messze tulszárnyalták, anélkül, hogy a termelés javítására nagyobb mértékben hatottak volna. Termelő és tenyésztő szövetkezetek nálunk nincsenek. Értékesítő szövetkezeink nem prosperálhatnak. A szövetkezeti eszmének eddig alig tudták megnyerni a lakosságot, főleg a magyar lakosságot, mert nem tudták bebizonyítani előtte annak előnyeit az egyéni cselekvő szabadság korlátozásának hátrányai-val szemben. A példák, tények nem jöttek az érvek és az elmélet segítségére.

A szövetkezeti mozgalom irányát meg kell változtatni, vagy legalább is meg kell osztani. Termelőszövetkezeteket kell létesíteni vetőmag, műtrágya, gépek beszerzésével kapcsolatban; tenyésztőszövetkezeteket közös legelők föntartásával, tenyészállatok közös beszerzésével, közös tenyésztési irány betartásával és ezek után, vagy ezeken kívül kell a mezőgazdasági terményértékesítő szövetkezetek fölállítására céltudatosan és erősen törekedni.

Eber Ernő.

Okszerűbb gazdálkodást!

Irta: Br. Kemény József.

A nem kellő mély szántás okait tovább vizsgálva, elértünk azon gazdaságokhoz, melyek

nem szántanak kellő mélyen azért, mivel igás erejük annyira rosszul van tartva, hogy nem bírják a nagyobb erőt igénylő mély szántást; az ily gazdaságok rendszeresen a jó ekéket is nélkülözik. S hogy rossz ekével, rossz ökörrrel csak rosszul mivelhetjük a talajt, s következőleg a termés is rossz, az nagyon egyszerű, de szomorú következtetés. Itt először is az igás állományt kell kellő erőbe hozni, mit takarmány növények nagyobb mértékben való termelése által érhetünk el; minek következménye, hogy az évente szántandó terület redukálható s a megmaradt terület kellő mivélésben részesíthető. S habár egyszerre az átalakulás nem lehetséges, de rendre kierősödött igás állományval s jó ekékkel elérhetjük azt, hogy földjeinknek a kellő mivélést megadhatjuk s élvezhetjük a jó mély őszi szántás előnyeit.

Ezen már említett előnyökön kívül az őszi 20 cm.-es szántásnak még egy rendkívül fontos tulajdonsága van, s ez az, hogy műtrágya alkalmazása csakis így mivelt talajban fizeti ki magát; mivel a műtrágya következtében buján fejlődő növények oly mértékben igénybe veszik a talaj vízkészletét, hogy ha nem gondoskodunk kellő mély szántással arról, hogy tartalék vízkészletünk legyen, ugy a növények csakhamar elfogyasszák a feltalaj vizét, s miután, hogy így mondjam, raktározott víz nem áll rendelkezésükre, csakhamar víz hiányban fognak szenvedni s csak tengődnek. S így a műtrágyával nem hasznót, hanem kárt csinálunk, s mi igen gyakran megtörténik, kijelentjük, hogy „nálam a műtrágya nem ér semmit“.

Tovább vizsgálva azon tényeket, miket az okszerű gazdálkodás megkíván, azt tapasztaljuk, hogy nagyon de nagyon kevés gazdaságban gyakorolják a tarló törést vagy tarló hántást. Ennek is oka a nem elegendő igás erő, másik meg az a szokásos kijelentés, hogy kell a tarló legelőnek. Igen bizony ez így van, de ne feledjük soha, hogy a tarló legelő a legdrágább legelő, a mi létezik. S a tarlólegelő által nyújtott haszon nem áll arányban azon karral, mi a tarló hántás elmulasztásából származik.

TÁRCA.

A mindennapi kenyérért.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

(3.)

I. FEJEZET.

As Óceánon.

Ah! És hol volt most? Hova vezette őt atyuska akarata! . . . Amennyire csak ellát a szem, csak víz és mindenütt csak víz! És ezen a mérhetetlen, mély barázdájú és habos zöld sikon — nem látni mást, csak ezt az egyetlen hajót, mint egy eltévedt madarat . . . Fönn — az ég. Itt lenn — tágas, határtalan vízsvatag, a hullámok borzasztó zúgása és jajongása, meg a rettenetesen üvöltő szél . . . És ott, a hajóorr előtt, mi lehet ott? Talán egy új világ, vagy talán a világ vége! . . .

Szegény Jaskó, odatalálsz-e majd? Átvisznek-e majd a szellő, a hullámok a te lánykához? Gondolsz-e reá — ott, Lipincében?

A nap nyugat felé lassan hanyatlott alá és a tengerbe süllyedt. A hullámborázdákat széles, fénylő sugár borította le, bearanyozta

a vizet, tündöklött, ragyogott és izzott és valahol a távolban veszett el . . . A hajó a tűzben égő vízútra jött és ekkor úgy tetszett, mintha a tűnő nap után sietne. A kürtöből fölszálló füst vöröses lett, a vitorlák és a nedves hajókötelek világos rózsaszínben pompáztak — s a hajósok nótázni kezdtek . . . Időközben a ragyogó napgolyó mind nagyobb lett és mindinkább süllyedt a mélybe. Csakhamar már csupán a fél korong volt látható, azután már csak a sugarak kévéje és végül az egész látóhatáron mély, izzó pirosság ömlött el. És ebben a vakító fényben nem lehetett a hullámokat az égtől és a levegőtől megkülönböztetni. Egyformán fényben úszott minden, ami azonban lassacskán kezdett kialudni . . . Az óceán zúgása egy nagy, de szelid hangban halaszott föl. Mintha esti imájukat mormolnák a vizek . . .

Ilyen pillanatokban a lélek szárnyakat kap és ha szeret valamit, szent tűzzel szereti azt — és ha vágyódik valami után, mint a madár úgy száll ahhoz. Vavson és Marisa is érezték, hogy bár a szél mint hullott levelet kapta föl őket — a fa, melyről leszakadtak, nem ott gyökeredzik, a hova

siettek, hanem abban a földben, melynek hátat fordítottak. Abban a távoli hazai földben: az ő hullámzó kalásztengerével, fekete erdeivel és szalmafedeles házikóival, a tágas mezőkkel, bearanyozva a magas száru tengerivel, tündöklően áttörve a csergedező patakok ezüstszálaival. Abban a szép országban: az ő golyáival, fecskéivel, az ut mentén álló keresztjeivel, a virágzó hársfák között álló fehér udvarházaival. Abban a földben, ahol a nép alázatosan leveszi sapkáját és „Dicsértessék a Jézus Krisztus“-sal köszönt és „Mindörökké amen“-nal felel. Abban a drága, édes, jóságos anyaföldben, melyet a világon mindenek fölött szereti . . . Amit az ő parasztsziveik mind eddig sohasem érezték meg, ami azokat sohasem illette még meg, azt érezték most mindakett. Az öreg levette a sapkáját és a lemenő nap sugarai ősülő hajára estek. Nehéz gondokban volt, mert nem tudta a szegény, hogyan értesse meg gyermekével azt, ami szívét olyan erősen megindította. Végre megszólalt:

„Marisa, úgy érzem, mintha ott a tenger mögött valamit hátrahagytunk volna . . . “

„A boldogságot hagytuk ott és a szeretetet . . . “ Válaszolt halkán a lány és

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvcsékkre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

Tarló hántásnak nevezzük a talaj 3—5 cm re való megszántását, mindjárt vagy lehető hamar az aratás után. Lássuk mi hasznunk van ebből. A szántón rendszeren igen sok gyom van, mi a trágyával, a vetőmaggal kerül oda, másrészt a szél s a madarak hozzák. Terményeink egy része, a kalászosok nem képesek a gyomokat elnyomni s köztük rendszeren rendkívül sok gyom van. Ezek nagy része aratáskor vagy még az előtt kihullatják magvaikat a tarlóra. Ezen magok a legközelebbi szántással a földbe kerülnek s vagy tavasszal kikelve gyomosítják a vetést, vagy ha mélyen kerülnek a földbe, úgy ott hevernek, míg ismét egy más szántás felszínre hozza őket s akkor kelnek ki. Ezen gyomokat pusztíthatjuk legkönnyebb s legokosabb módon a tarlólántással. A lehető hamar sekélyen alászántott tarlóból, egy kis esővel hamar kikelnek a gyomok, s ha most ezt rendszer mélységig alászántjuk, a gyomok ezreit pusztítjuk el. Más haszna a tarló hántásnak az, hogy a sekélyen alászántott tarló gyorsan korhad, s a talaj humusz tartalmát növeli. Ezekeken kívül a hántott talaj nem szárad annyira ki, mint a tarló, mely ha még legeltetjük is, annyira össze lesz tiporva, s ennek következtében kiszáritva, hogy tisztességes szántás lehetetlen; míg ellenben a sekélyen alászántott nem csak könnyebben és gyorsabban fog szántódni, hanem sokkal omlósabb lesz, kevesebb s apróbb rög lesz rajta. Gyorsan is megy ez a munka, amennyiben ezen munkálatoknál van helyén a 3-as és 4-es eke, melyet miután sekélyen szántunk, 4 ökör is jól elbir. Elesünk ugyan a tarlólegelőtől, de ez a fentiek alapján nemcsak drága legelő, de gyenge legelő is, mert ha növényzetét vizsgáljuk, azt látjuk, hogy a kikelt gabonán kívül, bizony ott csak pipacs, acat, vadrepce, buzavirág, konkoly, repcenyretek s más ily gyomok vannak.

A zsenge gabonát hamar lelegelik az állatok s a gyomok nagy részét bizony meg sem eszik, s csak tengetik rajta életüket s tapossák a talajt, az a trágya pedig mit elhullatnak, nem pótolja azt a kárt, mit a tarló hántás elmulasztásával okozunk. Sokkal job-

szemeit az égnek emelte, mint az imádkozásnál.

Időközben bealkonyodott és az utasok lehúzódtak a fedélzetről. De a hajón szokatlan mozgalom volt. A szép naplementét nem követi mindig a nyugalmas éjszaka. Most is folytonosan hallani lehetett a síp parancsoló szavát és a matrózok a hajóköteleket húzták. Alig buktak le az utolsó bibor napsugarak a tergerbe, már is szürke köd ereszkedett a vízre és a csillagok, melyek éppen hogy tűndökölni kezdtek, eltűntek az égen. A köd szemlátomást sűrűsödött és az eget, a látóhatárt és magát a hajót is áthatlan fátyolba burkolta. Csak a magos kürtő és a nagy árboc meredtek még ki és a hajós legények alakjai mint távoli árnyékok, úgy tűntek elő. Egy órával később minden fehéres gőzbe volt borulva, még az árbóc tetejére tűzött égő lámpás is, sőt még a kürtő kiszípkázó szikrái is.

A hajó himbálódása megszűnt. Mintha a köd nyomása alatt elvesztették volna a hullámok lendítő erejüket.

(Folytatjuk.)

ban cselekszik a gazda, ha távolabb eső táblákon állandó vagy időszakos legelőt csinál, s ott legelteti állatait. Mivel határozottan több hasznunk van, ha kisebb területet jól művelünk, mint nagyot rosszul. Nagy hibája talajművelésünknek, hogy a boronát nem használjuk elég gyakran. A boronában pedig oly eszközzel bírnak, mely egyrészt a talaj vízkészletét konserválja, másrészt a gyomirtás igen hathatós eszköze. Lássuk közelebbről, hogy hogyan konserválja a talaj vízkészletét.

A tél folyamán többé-kevésbé összenyomul talaj a s helyre áll a capillaritás és ennek következménye, hogy az altalajba a tél folyamán mintegy felraktározott vízkészlet, mi hivatva van száraz időben táplálni növényeinket; idő előtt a felszínre hozatik s itt elpárolog. Ezen segít a tapasztalás helyes időben alkalmazott boronálás az által, hogy a capillaritást megszakítja. Ezen időpont helyes megválasztása igen nevezetes; de kellő figyelemmel könnyen eltalálható. A mikor a még be nem vetett talaj, annyira felszáradt, hogy nem tapad, helyén van annak boronálása, ez által a talaj vízkészletét konserváljuk arra az időre, midőn a vetést megejtettük, a boronálással a talaj össze tömődését is lassítjuk, a későbbi talaj munka tehát könnyebb, gyorsabb és jobb lesz. Az ősszel bevetett területek boronálása szintén akkor eszközölendő, mikor a talaj már nem tapad és mikor a gyomok nagyrésze már kikelt, akkor a helyesen keresztül vitt boronálás nemcsak lazítja a talajt, hanem sok gyomot is pusztít. Csak arra kell ügyelni, hogy a borona ne csak végig táncoljon a talajon, mivel ily esetben több kárt, mint hasznót csinál, hanem legyen oly nehéz, hogy a fogai jó mélyen járjanak s tényleg porhanyítsák a talajt. A gabonából keveset tép ki a borona s az a kevés nem jöhet számításba. Igaz, hogy a boronálás után pár napig csuful néznek ki a megboronált vetések, de ettől ne ijedjen meg senki, annál hatalmasabb fejlődésnek fognak azután indulni. Megjegyzem, hogy felfagyott vetéseket boronálni nem szabad, ezeket hengerelni kell, s csak midőn bokrosodásnak indul a buza, kell megboronálni.

Említettem, hogy a borona igen hathatós gyom irtó eszköz, lássuk őt ebben a szerepében is. A szántóföldön mindig van több-kevesebb gyom s ezek több okból károsak még pedig 1) tápanyagot vonnak el a talajból 2) apasztják a talaj vízkészletét. 3) elvonják a világosságot és levegőt a kulturnövényektől, 4) előmozdítják egyes növényi paraziták elterjedését, 5) értéktelenítik a terményt, 6) vannak mérges gyomok, melyek állatainkban kárt okozhatnak.

A gyomok tehát különböző okból különböző módon károsítják a gazdát, a végeredmény azonban mindig az, hogy gyomos földön mindig kevesebb és silányabb lesz a termény. Nem is minden növényre egyaránt károsak, hanem hogy mindig és minden körülmény között károsak, ez tény.

A gyomok által okozott károk egyes pontjaira ezuttal nem terjeszkedem ki, mivel igen messze vezetne ha ezeknek tárgyalásába is bele mennék. Azért fogadják ezt el így, egy más alkalomkor leszek bátor a gyomok kártékony voltára és ennek mikéntjére kitérni. Tudva a gyomok ezen kártékony voltát, minden gazda önmaga iránti kötelessége ezeket minden módon pusztítani. Teljes gyom-

mentes szántó, a tarlólántásnál felhozott okok miatt nincs és nem is lehet. Segítenek ugyan a gyomirtásban a madarak, rovarok és sok élősdő gomba, de mindezek dacára marad tenni való elég. A legokosabb s igen hathatós (habár nem a leghathatósabb) gyomirtó eszköz a tarlólántás és a borona. Előbbiről már szoltam, lássuk most gyomirtó szerepében a boronát.

A kapa hathatósabb ugyan a boronánál, de drága s nem is alkalmazható minden növénynél, ellenben a borona mindig alkalmazható. Bátran boronálhatjuk a répát és mákot mikor 3 levelőket kihajtották; ez esetben helyettesít egy kapálást, habár kisebb mértékben, de minden esetben sokkal olcsóbban. Porhanyítja a talajt, pusztítja a gyomokat s csökkenti a hajcsövességet. Ugyan így alkalmazható a burgonyánál, tengerinél, borsónál, repcénél; ezen növényeknél ugyan nincs oly nagy fontossága, habár, mint már említettem, ha nem is tökéletesen, de részben helyettesít egy kapálást, s munkás hijján mindenesetre nagy szolgálatot tehet a gazdának. De főfontossága mégis a nem kapás növényeknél van a boronának, főleg a gabona féleknél, mivel ezek élhetetlenségüknél fogva gyomnevelő növények, s nem csak a gabona érdekében, de az utána következő növény érdekében is szükséges, hogy minél kevesebb gyomot nevelhessenek. De természetesen csak ha megfelelő időben boronálunk, lesz meg a hasznunk belőle.

A búzát még boronálják itt-ott, de a tavaszi gabonafélék boronálása már igazán ritka mint a fehér holló, pedig ezek nagyon meghálálják. A boronálás ideje akkor jött el, mikor a gyomok már kikeltek s akkor lesz meg belőle a hasznunk. Ha kora tavasszal, amint a talaj felszikkadt, boronálunk, a capillaritást elrontása céljából, akkor a gyomok egy része még nem kelt ki, de a boronálással felporhanyított talajban gyorsan ki fognak kelni s ekkor kell gyomirtás céljából újból boronálni. A ki csak egyszer akar boronálni, annak várni kell, míg a gyomok kikeltek.

Téves volna azt hinni, hogy minden gyomot képesek vagyunk a boronálással kiirtani, vannak gyomok, mint pl. az acat, melynek a boronálás nem árt, de az egy nyári gyomokban annál nagyobb pusztítást visz véghez, természetesen mélyen kell a boronának járni, mint már említettem. Nagyon nedves talajt boronálni káros, mivel csak elkenjük a talajt, légjárhatóságát csökkentjük s a nedves talajban a kitépett gyomok újból megerednek. A boronálásnál is legjobban az arany középút, ha hasznát akarjuk e munkánknak látni. A tavaszi gabonaféléknél tisztán gyomirtás a cél, tehát akkor kell boronálni, mikor a gyomok nagy része kikelt. Ne várjon azonban senki mindjárt első próbára nagy eredményt, mivel a szántóföldek nagy része annyira gyomos, hogy csak több éven és következetesen keresztül vitt tarlólántás és boronálás vezethet célhoz.

Még egy eszköz van, miről szólni óhajtok s ez a henger. Szegény henger! mennyi visszaélésnek, mennyi rossz aratásnak az oka, azon egyszerű okból, mivel vele a rossz szántás hibáit leplezni lehet. Sokan kereken tagadják a henger létjogosultságát, pedig henger nélkül hiányos a gazdasági leltár. De jöjjünk tisztába a henger működésével. Talán lesznek egyesek, kik ezt hasznukra is fordítják. A henger a talajt összenyomja s helyre állítja a

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, egymint: esontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalaktróm a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézőkódések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

talaj hajcsövességét, tehát az alsóbb rétegek-
ből felhozza a vizet, mi a feltalajba kerülve
gyorsan elpárolog, tehát szárító hatása van,
sokan pedig éppen az ellenkezőjét hiszik és
vitatják s innen magyarázható a henger sok-
szor helytelen alkalmazása; na meg onnan is,
hogy igen jól leplezi a rögs rossz szántást.
De ebből nem következik, hogy a henger mel-
lőzhető eszköz, nagyon szükséges a hengerezés,
midőn vetés után a feltalajban nincsen
elég nedvesség, ez esetben általa mintegy fel-
szívattúzzuk a vizet; de nem kell feledni
soha, hogy erre csak addig van szükség, a
mig az elvetett mag kikelt, később az össze-
tömődött talaj már káros s ily esetben kikelés
után boronálni kell.

Szükséges a henger a rögek aprózásához
is, de ha kellő időben szántunk és pedig jól
szántunk, akkor kevesebb lesz a rög s nem
lesz szükség a hengerezésre. Szükséges a hen-
gerezés felfagyott vetéseknél tavasszal, hogy
a felfagyás által a földből kijött gyökereket
ismét a földbe nyomjuk, de ne feledjük a hen-
ger működését s utána, ha a vetések me-
gerősödtek, ismét boronáljunk. S majdnem fel-
lehet állítani azt a szabályt, hogy hengerezést
mindig boronálás követessen.

Aránylag kevés helyt használnak a grub-
bert és extirpatort oly mértékben, mint a
hogy ezek megérdemlik. Tavasszal a talaj
megmunkálása akkor veszi kezdetét, midőn a
talaj felülete megszikkadt, ha most ezt meg-
szántjuk, mint a hogy legtöbbször szokás, ak-
kor a megszáradt felső rész kerül alul s a
nedves felül, mely nedvességét a felületen
csakhamar elveszti, vízkészletét tehát nem
hogy conserválnók, hanem ennek fogyását
még mesterségesen előmozdítjuk; ha ezen ta-
lajt nem szántjuk, hanem extirpáljuk, úgy
fellazítjuk ugyan a talajt, de a száraz réteg
maradván felül, nem szárítjuk ki, ebben van
a grubber s extirpator nagy előnye az eke
felett tavasszal. Ezt bebizonyítandó, Cserhádi
tanár felkérte 1892-ben a keszthelyi gazd. in-
tézetet, továbbá a nagy-kajdi és szt.-györgyi
gazdaságokat, hogy ez irányu kísérletet tegye-
nek. A termés egy kat. holdon következő volt:

	Szántás	Grubberolás	Boronálás
	termés	kilogrammokban	
Keszthely (zab)	673	826	—
Nagy-Kajd (árpa)	1417	1501	1323
Szt.-György (árpa)	1300	1430	1340

Látható ezen számokból, hogy a grub-
berolt terület adta mindenütt a legnagyobb
termést. Ebből következik, hogy tavasszal az
őszszel megszáradt táblákat ne szántsuk, ha-
nem csak grubberrel vagy extirpatorral ké-
szítsük elé vetés alá. De igen természetesen
lehetnek s vannak esetek, midőn a grubber
nem képes az összetömődött talajt kellőleg
fellazítani, ez esetben természetesen ekéhez
kell nyulni s itt tehet ismét jó szolgálatot a
hármass eke.

Mindezen talajmunkák keresztülvitele
igénybe veszi igás erőket s kénytelenek le-
szünk ökreinket jól tartani, de ez a jóltartás
uzsorakamattal fizeti vissza a reá fordított
gondot. Tartásuk szemellett, hogy terméseinkre
a jó talajmunka megfelelő igás erő nélkül el
nem képzelhető.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület megalakulása.

Vessünk egy pillantást a múltba. Össze-
gezzük azokat a történelmi mozzanatokat,
melyek az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesületet
a megalakulásig érintették.

Az „Erdélyi Gazda“ november 10. szá-
mában egy „Lésztika“ álnév alá rejtőzött és
mindnyájunk által ügyes, buzgó és lelkes-
nek ösmert gazdatiszt vetette föl azt az esz-
mét, hogy az erdélyrészi gazdatiszteknek egy
külön szervezetben kellene különleges érde-
keiknek képviselőt szerezni és ott erejüket
egyesíteni. Az E. G. E. fölkarolta az eszmet
és az összes általa ösmert gazdatisztekhez

küldött ívek után az erdélyrészi gazdatisztek-
nek több mint 300 nevet magában foglaló név-
sorát gyűjtötte össze. November 10-től december
8-ig a kontemplálás és tervezgetés foglalta el
a dologgal foglalkozókat. A külvilág előtt ugy
tetszett, hogy elaludt az ügy. December 8-án
ennek a lapnak hasábjain „Gazdatiszt“ eieve-
niti föl az eszmét és ad olyan lendületet an-
nak, amely a megvalósulás útjára vezetett.
A december 15-i számban „Egyik“ (kiváló
gazdatisztünk) már irányelveket jelöl meg;
Várady Géza, Lucsay Albert és megint az
„egyik“ a dec. 22-i számban már részletekre
is kiterjednek. December 28-án az E. G. E.
választmányi ülése örömmel üdvözlö az alaku-
landó gazdatiszti egyesület eszméjét, erkölcsi és
anyagi támogatását helyezte kilátásba. Az
előkészítő munkálatok január 26-ára annyira
haladtak, hogy Szabó József, az E. G. E. el-
nöke, Zeyk Dániel az alsófehérvármegyei g. e.
elnöke és a két egyesület titkárai február 9-re
Nagy-Enyedre meghívták a gazdatisztek az
általuk kívánt egyesület megalakítására. Egy-
ben megjelent az alapszabály-tervezet is.

Es most egy új mozzanathoz érünk.
Február 9-én, Nagy-Enyeden a városház disz-
termében mintegy 150 erdélyrészi gazdatiszt
és 35—40 birtokos vett rész az alakuló köz-
gyűlésen.

A közgyűlésen Zeyk Dániel Alsó-Fehér-
vármegye főispánja elnökölt. Darányi Ignác
földmivvelésügyi miniszter képviseletében dr.
Fáy Gyula miniszteri titkár; az Országos Gaz-
datiszti és Országos Magyar Gazdasági Egye-
sület képviseletében Jeszenszky Pál titkár; az
E. G. E. képviseletében Lészai Ferenc nagy-
birtokos, báró Bánffy Kázmér, Tulogdi Samu,
Vinczenti Károly, dr. Papp József, Tokaji László
titkár és Éber Ernő s. titkár; az alsófehér-
vármegyei gazdasági egyesület képviseletében
Szász József alispán, Varró László polgármes-
ter, gr. Bethlen Sándor, Zeyk Károly, Székely-
hidy Viktor titkár.

Az alakuló közgyűlést Zeyk Dániel fő-
ispán elnök nyitotta meg, üdvözölve az egybe-
gyűlt birtokosokat és gazdatisztek, valamint
a földmivvelésügyi miniszter képviseletében
megjelent dr. Fáy Gyula miniszteri titkár, a
„Gazdatisztek Országos Egyesületé“-nek kép-
viselőjét Jeszenszky Pált s az „Erdélyi Gazda-
sági Egyesület“ és az „Alsó-Fehérvármegyei
Gazdasági Egyesület“ kiküldötteit.

Dr. Fáy Gyula miniszteri titkár rövid
beszédben tolmácsolta a miniszter üdvözlését,
azon meggyőződésnek adva kifejezést, hogy a
létesítendő egyesület kapcsolatban a „Gazda-
tisztek Országos Egyesületé“-vel fogja az er-
délyrészi gazdatisztség speciális érdekeinek
szolgálatát mellett az ország egész gazdatiszti
karának érdekeit szolgálni.

Jeszenszky Pál a „Gazdatisztek Országos
Egyesületé“-nek ügyvezető titkárja üdvözölte
az alakuló közgyűlést; kiküldő egyesülete ne-
vében azon reményének kifejezést adva, hogy a
létesítendő „Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesü-
let“ keresni és meg is fogja találni az össze-
kötő kapcsolatot a „Gazdatisztek Országos Egye-
sületé“-vel.

Az alakuló közgyűlés ezután az a alap-
szabályokat vette beható tárgyalás alá, mely-
nek során annak némely pontjait módosította.
Az új egyesület és a „Gazdatisztek Országos
Egyesülete“ közötti kapcsolat alapszabálysza-
bályszerűen is kifejezésre jutott. E kapcsolat
külső kifejezéseül intézkedés történt arra vo-
natkozólag, hogy a „Gazdatisztek Országos
Egyesülete“ az „Erdélyrészi Gazdatiszti Egye-
sület“ választmányában és viszont 2 delegált
által képviseletet nyerjen.

Az alakuló gyűlés egyhanguan megvá-
lasztotta az „Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesü-
let“ elnökéül Lészai Ferenc magyargorbói
nagybirtokost; ügyvezető-titkárnak Éber Er-
nőt, az E. G. E. s. titkárat, jogtanácsosnak
dr. Papp József kolozsvári ügyvédet, pénztá-
rosnak Bocsanecz Lászlót, az E. G. E. pénztá-
rosát. Szavazattöbbséggel megválasztottak a
késő délutánig tartott titkos szavazása alapján:

Alelnökök: Bornemisza Elemér báró, Deák
Ignác, Hadviger Albert, Magyary Károly, Szántó
Károly és Zöld József.

Választmányi tagokká: Bedőházy Pál,
Balla Lajos, Csomós Jenő, Demeter Lajos,
Gáll Lajos, Gönczy Mihály, Gidófalvy Kálmán,
Gönczy Gábor, Groisz Ottó, Szász Ferenc (ka-
marási), Szabó T. Károly, Székelyhidy Viktor,
Tokaji László, Debreczeny Ferenc, Fodor Ödön,
Albisi Béla, Bitay Ferenc, Belle László, Bartha
László, Albert Dénes, Bálint István, Brunner
Béla, Benkő Sándor, Barra Mózes, Boér Jenő,
Csomós Miklós, Deák Albert, Darkó Lajos,
Deák Ferenc, Engi Elek, Szász Ferenc (kolozs-
borsai), Várady Géza, Vajna István, Szász Ist-
ván, Szemmáry József, Bereczky Sándor, Dió-
szeghy József, Fodor György, Farkas András,
Gál Simon, Kelemen István, Kovács Béla (fe-
nesi), Kovács Béla (vesszősi), Lőfi Endre, Simó
Gábor, Szász József, Veress Béla, Vaska Gyula,
Buzogány János, Brunner Károly, Karácsonyi
Sándor, Both György.

A közgyűlésről Darányi Ignác miniszter-
hez a következő üdvözlő sürgönyt intézték:

„Az erdélyrészi gazdatiszti egyesület meg-
alakulása alkalmából fogadja Nagyméltó-
ságod mély tiszteletünk és ragaszkodásunk
kifejezését. Kegyeskedjék működésével —
magas érdeklődése fenntartásával — min-
ket továbbra is szives támogatásában ré-
szesíteni. Zeyk Dániel főispán, mint az ala-
kuló közgyűlés elnöke“.

A földmivvelésügyi miniszter az elnöklő
főispánhoz következő sürgönyválaszt intézte:

„Méltóságos Zeyk Dániel főispán urnak
Nagy-Enyed.“

Az erdélyrészi gazdatiszti egyesület meg-
alakulása alkalmából küldött szives meg-
emlékezéseért őszinte köszönetet mond s
együttal az új egyesület működéséhez si-
kért kíván.

Darányi Ignác
földm. miniszter.“

A választás alatt felfüggesztett közgyű-
lés tagjai részére egy óraker a Nemzeti Szálló
nagytermében 180 terítékes közös ebéd volt,
melyen felköszöntöket mondtak: Zeyk Dániel
főispán Darányi miniszterre; Fáy Gyula dr. mi-
niszteri titkár — Zeyk főispánra; gr. Bethlen
Sándor — Szabó József, az E. G. E. elnökre;
Székelyhidy Viktor — dr. Fáy Gyulára, a kor-
mány képviselőjére és Jeszenszky Pálra; az
O. M. G. E. titkárára; Jeszenszky Pál — Lészai
Ferencre az új egyesület megválasztott elnö-
kére; Deák Ignác urad. intéző — Szabó Jó-
zsef, az E. G. E. elnökre és a megalakult
egyesület tisztikárára; dr. Papp József ügyvéd
— Deák Ignácra s az új egyesület alelnökeire;
Albisy Béla gazdatiszt a birtokosokra; Kará-
csonyi Sándor gazdatiszt — a gazdatiszti karra
és a birtokosokra; Demeter gazdatiszt — az
E. G. E.-re; Fáy Gyula dr. miniszteri titkár —
a gazdatiszti karra; Fazakas Árpád gazdatiszt
— Fodor György veterán gazdatisztre; Engi
Elek tisztartó — Szabó T. Károlyra, a lelkes,
szorgalmas, ügyes gazdatisztre.

Délután fél öt óraker hirdette ki a sza-
vazatszedő bizottság elnöke, Szász József al-
ispán a választás eredményét. Zeyk főispán
üdvözölte a megalakult egyesületet; Deák Ig-
nác alelnök meleg szavakban köszönte meg az
elnöklő főispánnak és Szász József alispánnak,
mint a szavazatszedő bizottság elnökének ön-
feláldozó, valóban nagy munkálkodását. Tokaji
László az E. G. E. titkára emelkedett hangon
emlékezett meg öt veterán gazdatisztről, akik
az erdélyi mezőgazdaság szolgálatában évti-
zedeket töltöttek el hasznos munkában. Név
szerint: Szabó Lajos felső-szőcsi ny. intéző 53
évi szolgálattal; Koréh Ferenc mundrai ny.
tisztartó 50 évi; László Miklós görgény-szt.
inrei ny. intéző 45 évi; Szász Ferenc pusztá-
kamarási ny. tisztartó 40 évi és Fodor György
maros-újvári ny. tisztartó 38 évi szolgálattal.

Fölolvassa az Erdélyi Gazdasági Egylet üdvözlő iratát, melyet az öt idős gazdatiszthez intézett, erejéhez mérten ezzel kívánva honorálni sok évi munkásságukat. A közgyűlés berekesztése után dr. Fáy Gyula miniszteri kiküldött, az országos munkáspénztár igazgatója érdekes és szép előadást tartott a gazdasági munkás- és cseléd-segély-pénztárról.

Még a közgyűlés folyamán közel száz gazdatiszt jelentkezett belépését az új egyesületbe. Az az érdeklődés, az a lelkesedés, mely a gazdatisztekben az ő egyesületük iránt megalkulásában olyan óriási mértékben megnyilvánult, hiszszük, hogy működésében is kísérni fogja.

És most vessünk egy pillantást a jövőbe. Az erdélyi országrész intelligens, hazafias, szorgalmas gazdatiszti karának a jövőben lesz egy egyesülete, ahol érdekei képviselőire találunk, mely szellemi előmenetelük, anyagi jólétük előmozdítója lesz, mely erősíteni és irányítani fogja őket az életért való küzdésükben, mely emelni fogja erkölcsi prestige-üket: a mezőgazdaság, a birtokososztály, saját maguk jóvoltára.

Az erdélyrészi gazdatiszti kar történelmének üres lapjai előtt állunk most. Ha az a gazdatiszti kar, mely olyan intenzíven munkálkodott az egyesület létrehozásában, ezt a munkálkodást ezentúl a meglévő egyesület érdekében fogja érvényesíteni, akkor ezen az üres lapjain az erdélyi gazdatiszti kar új aranykora lesz bevésvé.

IRODALMI SZEMLE.

Uj magyar Shakspeare. Igazi irodalmi eseményként ünnepelehetjük azt az öröndetes híradást, hogy a Franklin Társulat az új esztendő elején a teljes magyar Shakspeare-rel kedveskedik a magyar könyvpiacnak. A kiadás a »Magyar Remekírók« alakjában jelenik meg s a maga egészében igyekszik ehhez a gyűjteményhez simulni. Hat vaskos kötet lesz ez a gyűjtemény, első világirodalmi kiadóját a »Magyar Remekírók« könyvtárának. Ára is a magyar klasszikusok után igazodik s a hat erős kötet — körülbelül 220 iv — bolti árát a kiadó-társulat díszes kötésben 30 koronában állapította meg ama kötelessége tudatában, hogy a Kisfaludy-Társaság teljes Shakspeare-jét mindenkinek hozzáférhetővé kell tennie.

Sőt még tovább is megy. A »Magyar Remekírók« minden előfizetője e hat kötetet rendkívüli kedvezményképen húsz koronáért kapja ugyanazon könyvkiadónál, hol a »Magyar Remekírók«-ra előfizetett.

Kézbeillő, olcsó, népszerű kiadás lesz ez, a milyenben még nem jelent meg Shakspeare magyarul. Ilyen klasszikusnak fordítása is klasszikus legyen: Olyan fordításban, a mely nemcsak a legkiválóbb és legmagasabb költők mesterműve, de a mely már teljesen közkinccsé vált, egészen tulajdona és vére lett a magyarnak, a melynek minden sora ismerős és kedves a magyar fülnek. Ilyen fordítás a Kisfaludy-Társaság kiadványa, a melyen nemcsak hogy Arany János, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, Szász Károly, Lévy József, Szigligeti Ede, Arany László, Fákosi Jenő, Greguss Ágost, Győry Vilmos dolgozott, de a melyet meg szoktunk, mégtanultunk, megszerettünk iskolában, színházban, közéletben. Ezt a teljes Shakspeare-fordítást szerezte meg már régebben a Franklin Társulat s ezt a kitűnő, az eredetivel vetekvő fordítást adja most közre javított kiadásban. A fordításokat a még élő fordítók újból egybevetik az eredetivel. Az elhalt fordítóknál — Arany, Petőfi, Vörösmarty — a kiadás szerkesztője csak a sajtó hibák kiküszöbölésére szorítkozik, maga a költői mű természetesen érintetlen marad. A másik fontos szempont, mely a Franklin Társulatot a nagy munka kiadásakor vezeti, az, hogy Shakspeare teljesen kell adni. Shakspeare »válogatott« vagy rövidített kiadása irodalmilag helytelen. Teljes és olcsó, de díszes Shakspeare se marad Shakspeare, ha szemelvényekből ismerjük meg.

Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare s egyhamar nem is igen lehet más. Ezekkel a remekműfordításokkal aligha szállhat versenyre valaki. A

kiadásban életrajz is lesz, s bevezető tanulmányok, dr. Voinovich Géza tollából.

Örömmel várjuk az új Shakspeare. megtermekeztetőjét minden irodalomnak. A kiadó-társulat pedig kulturális célokat is szolgál, midőn Shakspeare, melynek teljes magyar példánya eddig 100 koronába került — husz koronás ár mellett hozzáférhetővé teszi a »Magyar Remekírók« előfizetőire nézve.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A tavaszi haszonállatvizsgálatok új rendje.

A földmivelésügyi miniszter 104300. — III/2 — 1901. szám alatt körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóságnak, melynek főbb rendelkezései a következők:

„A tavaszi haszonállatvizsgálatok rendszeres és egységes fogantatása érdekében — az összes lovaknak külön a fedeztetési idény előtt való állatorvosi megvizsgálása s a köztenyésztésre használt magánménének a fedeztetési idény tartama alatt havonként kétszer állatorvos által való megvizsgálata iránt 1891. évi január hó 24-én 74685/1893. szám, 1895. évi január hó 8-án 16385. szám és 1895. évi december hó 20-án 101490. sz. alatt kiadott itteni körrendeletek hatályon kívül helyezése mellett — az 1888. évi VII. t. c. 17. § a, az 1894. évi XI. t. c. 23. § a, valamint az 1900. évi XVII. t. c. 10. § a) és j) pontjai alapján a következőket rendelem:

1. A tavaszi haszonállatvizsgálat fogantatásának módjait tekintetében a következő irányelvek mérvadók:

A közös legelőre való kihajtás előtt fogantatandó tavaszi haszonállatvizsgálatnál mellőzendő az állatoknak az egyes udvarokból (tanyákról, majorokból stb.) való összetételése, mert ez szükségtelen és állategészségügyi szempontból nem célszerű, de sőt veszélyes is lehet.

A lovak elővezetése és az összeírási jegyzék szerint sorba állítása, úgyszintén a vizsgáló állatorvos által kijelölendő egyéb állatoknak rendes teledő helyükről a szabadba kihajtása akként történjék, hogy az egyes állatbirtokosok állatállománya egymással ne érintkezhessek és hogy a vizsgáló állatorvosnak az állatokra és viszont ezekkel a vizsgálatra szükségtelenül várakozni ne kelljen. A lovak (szamár és öszvér is) megvizsgálására a község belterületének nagyságához és a külterületen levő tanyák (majorok, puszták stb.) számához és távolságához képest megfelelő számú és fekvésű vizsgálati helyek jelölendő ki; ellenben a többi állatok megvizsgálásánál rendszerint csak az illető udvarokban való kihajtásra kell szorítkozni.

Azon állatbirtokosok, a kik lovaikat a kijelölt vizsgálati helyre és időre elővezettetni nem kívánják, kötelesek ebbeli szándékukat a községi előjárásnak a vizsgálat megkezdése előtt írásosan bejelenteni és állataikat saját költségükre, a vizsgálatra illetékes állatorvos által 8 napon belül külön megvizsgáltatni.

Azon állatbirtokos, a ki külön állatorvost tart, vagy állatjaira állatorvos által rendszeresen és állandóan felügyeltet, nem tartozik lovaival a tavaszi haszonállatvizsgálat alkalmával a kijelölt vizsgálati helyre elővezettetni; az ilyen állatállományt azonban a gazdaság külön állatorvosa, vagy állandóan kezelő állatorvosa köteles a tavaszi haszonállatvizsgálat határonkiint megelőző három napon belül darabonkiint megvizsgálni és az eredményt a tavaszi vizsgálatot teljesítő állatorvossal közölni, a ki ezen állatállomány vizsgálati eredményét és létszámát a szükséghez képest hivatalból ellenőrzi.

A polgári egész állomány (szamár és öszvér is) minden egyes község területén ezen is, de nem külön időben, darabonként megvizsgálandó.

Különös figyelem fordítandó a köztenyésztésre használt községi és magánménének, a tartásra kiadott kincstári katonalovak, továbbá

a vándorcigányok, házalók, fuvarosok, kubicosok, lókupecsek és lókereskedők lovainak megvizsgálására.

A többi állatfajokra nézve a vizsgálatnak mily mértékben és mily irányban való keresztülvitele körül a községben a múlt évi állategészségügyi állapot, a bejelentési kötelezettség teljesítése körül szerzett tapasztalatok, a legeltetési viszonyok, az állatforgalom (kereskedés) mértéke és az állategészségügyi tekintetben lényeges egyéb adott viszonyok szolgáljanak általános zsinórmértékül.

Az egész állatállományt udvarról udvarra és tanyáról tanyára járva, némely vidéken és hármely helyt álló indok nélkül alkalmazásba vett csak megsejtelése — mint sok esetben idejekorán keresztül sem vihető, a törvényben elő nem irt, elővezetőnek nem bizonyult és az állatorvos működésének nem a helyes irányban alkalmazásával járó eljárás — mellőzendő. Viszont azonban az imént jelzett tényleges adott viszonyokat véve alapul, nemcsak a pusztá megsejtelésnek, hanem a rendszeres vizsgálatnak egyes állatfajokra, illetve egyes udvarokra, tanyákra vagy egyes helyeken közösen tartott állatokra nézve: fokozott figyelemmel való tényleges keresztülvitele indokolt és szükséges is akkor, ha ezen tényleges vizsgálat irányja és mértéke az említett adott viszonyokra van alapítva. A mennyiben tehát a község területén a tavaszi állatvizsgálat alkalmával egyes állatfajoknak, illetve egyes udvarok, tanyák stb. állatállományának, vagy pedig egyes helyeken közösen elhelyezve (tartva) volt állatoknak egyenkénti tüzetes megvizsgálására kellő indok fenn nem forog: az állatorvos a község nagyságához mérten és annak egyes részeiben néhány udvarban ellenőrzésként megtekinti az állatállományt és ekkor is törekedjék, bizalmat keltő higgadt modorban kérdezősködve, a tényleges állapotról kimerítő tájékozást szerezni.

Feltétlenül tartozik azonban az állatorvos a községi előjárásnak, vagy az állatbirtokosok által neki betegnek, vagy beteggyanusnak bejelentett állatokat rendszeresen megvizsgálni és ha ragadós betegséget, vagy ennek gyanúját állapítja meg, megfelelően eljárni, úgyszintén az állatbirtokosoknak a szükséges szakszerű útmutatást és a netáni gyógykezelésre vonatkozó tanácsot azon esetben is *dijtanul* megadni, ha ragadós betegség esete nem volt megállapítható.

Az állatorvos ezen eljárása alkalmával köteles az általános vizsgálatot a baromfiakra is kiterjeszteni és ha azok között ragadós betegség mutatkozott, a védekezési eljárás módjait a lakossággal behatóan ismeresse meg.

Abban a községben, a melyekben a múlt évnegyedben a szarvasmarhákon ivarszervi hólyagos kiütés fordult elő, a szarvasmarha-állományból első sorban is tüzetesen az apaállatok, azon községben pedig, a melyben a juhok között rühkór fordult elő, a fertőzésnek kitéve volt juhok alaposan megvizsgálandók.

Okvetlenül megvizsgálandók továbbá a köztenyésztésre engedélyezett apaállatok, úgyszintén a szarvasmarha-, juh-, sertés- és baromfikereskedők telepei.

A községi előjárásnak egy tagjának közbejöttével és az illető állatbirtokosok vagy megbízottak illetőleg cselédek jelenlétében teljesítendő ezen állatvizsgálatok alkalmával tartozik az állatorvos az állatösszeírás és a közös legelőre kihajtandó állatok számbavételének helyességét is gondosan ellenőrizni. Az állatorvos az állatvizsgálatokhoz a legszükségesebb műszerekkel (kopogtató, orrtűk, hőmérő és szallagmérték) okvetlenül el legyen látva.

4. Az állatorvos a községi előjárásot, pásztorokat és lehetőleg az állatbirtokosokat kioktatni tartozik arról is, hogy melyek az állatokon nem szakértő által is észrevehető azon külső tünetek, a melyek valamely ragadós betegség fenforgására mutatnak; továbbá, hogy miként kell teljesíteni a betegségre vonatkozó bejelentési kötelezettséget, valamint,

hogy a községi előjáróság a betegség mibenlétéről a bejelentés megtétele előtt meggyőződni és a megfelelő óvintézkedéseket is miként tartozik megtenni (1900. évi 95000. sz. rendelet 51. §-a); végül, hogy a netáni hullát az állatorvos megérkezéséig, illetve az elsőfokú hatóság rendelkezéséig felbontatlanul őriztesse és a hullagödröt megásassa.

5. Az állatorvos az állategészségügyi állandó intézmények (marhalevel kezelés, kővágóhid, magán vágóhidak, vágóbiztosítói szolgálat, dögtér, gyepmesteri telep, vendégfogadók és csárdák istálló, állatvásártér, a mészárosok, marhakereskedők és marhahizlálók által bevásárolt nem községbeli szarvasmarhák bejelentéséről vezetendő jegyzék, a marhahizlálókban a bélyegzés és nyilvántartás, törzskönyvvezetés) ellenőrző megvizsgálását az illető községben a tavaszi állatvizsgálatra a jóváhagyott útiterv szerint rendelkezésére álló munkaidőn belül és az állatvizsgálatok és szemle foganatosítása után teljesíti s a ló-, szarvasmarha-, juh-, sertés- és háromfikereskedőkről vezetett saját jegyzékét helyesíti és kiegyesíti.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Uj gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter Boér Endre mező-petrii lakost Szatmárvármegye nagykarolyi, Tóth János alsószilvási, Gyóffy Gyula alsó-farkadini és Elekes Viktor magyar-brettyei lakost Hunyadvármegye hátszegi, Lécsay János puji lakost a puji járás puji, Thiesz Bertalan brassói lakost Brassó város, Reznák Mihály csernátfalui lakost Brassó vármegye hétfalui járásának, Kellner Ernő szászsebesi lakost Szászsebes város területére a gazdasági tudósítók tisztével bizta meg.

— A ragadós száj- és körömfájás megszűnése. Céltudatos állategészségügyi intézkedések következtében a Brassó- és Fogaras vármegyékben uralkodott ragadós száj- és körömfájást sikerült teljesen elfojtani, úgy, hogy ennek a két vármegyének a területén is a községeknek a zár alól való föloldása csakhamar be lesz fejezve és ezzel hazánk területén a ragadós száj- és körömfájás teljesen megszűntnek lesz tekinthető.

— Az ördög-keresztúri kosárfonó tanfolyam bezárása folyó hó 9-én történt a 7 heti tartam után. A tanfolyamot a nagymélt. földmiv. miniszter támogatásával az Erdélyi Gazdasági Egylet rendezte be, a melyet összesen 30 gazda- és legényember látogatott, 20-an közülük teljes mesteri képzettséget nyertek úgy a zöld gazdasági kosár készítésében, mint a háztartási fehér kosarak fonásában. Részt vettek a tanfolyamon: Mustá János, Deák József, Kontrás János, Salamon János id. Salamon János ifj., Petrus Simon, Nyáry Lajos, Rogászka János, Marosán György, Pap László, Vajdaházán László, Irsay Sandor, Szént-

mihályi Lajos, Koszorus György id., Koszorus György ifj., Török Mária, Koszorus István id., Koszorus István ifj., Jakab Dani, Bakó Mihály, Ábrahám János, Koszorus Ferenc id., Koszorus Ferenc ifj., Koszorus Márton, Szakács Márton, Szakács György, Jangó István ifj., Tamás János, Porumb János, Kába László. A tanfolyam felügyeletét I. Irsay József ev. ref. körlelkész és Nyáry Lajos áll. isk. ig. tanító gyakorolták. Teljes rend és kitartó szorgalom s a legnagyobb ügyszeretet nyilvánult az egész tanfolyam tartama alatt. Lelkész és nevezett ig. tanító, valamint Sztójka János gazdatiszt az estéket töltötték ki valláserkölcsei, gazdasági és állatgyógytanításokkal, felolvasás és szabad előadásokkal. Február 9-én vasárnap d. u. 3 órára még egyszer összegyűltek az iskolában a kosárfonó tanfolyamon résztvettek a község lakosságával és a szomszédos község érdeklődőivel együtt, ahol Irsay József lelkész lelkes érdeklődés mellett röviden vázolta még egyszer a földmiv. miniszternek a nép érdekében tett hasznos intézkedéseit, hálás köszönetével mutatott az Erdélyi Gazdasági Egylet hathatós úttörő munkájára, hogy miképpen munkál „a néppel a népért” nemcsak szép szavakkal, szapora betűkkel, hanem cselekedetekkel is Buzdította aztán népet a rendes, békés munkálkodásra, a hallottaknak és tanul-taknak gyümölcsöztetésére, célszerű használatára. És miután még alkalmas helyen egy 2 holdas füzes berendezését határozták el gazdáink, a földművelésügyi miniszter éltetésével a tanfolyam bezárult.

— Az orosz hernyó veszedelme. Erdélynek Bukovinával határos részét erősen fenyegeti egy Oroszországban óriási pusztítást tevő, eddig ismeretlen hernyó. Darányi földművelésügyi miniszter felhívta a rovtani álmást, hogy e rovar pusztításáról az érdekelteket tájékoztassa s a kártételek megakadályozásának módjairól oktassa ki. Együttal felhívta az érdekeltektől törvényhatóságok alispánjait, hogy e hernyó jelentkezése esetén sürgősen tegyenek jelentést.

— A rekonstruált szőlők pótdómentessége. Lukács László pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben figyelmezteti azokat, hogy az újratelepített szőlők után általános jövedelmi és községi pótdó nem fizetendő.

— Erdélyrészi piaci ártudósítás új rovatunkra felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét. Hazarészünk nagyobb helységeit sikerült az E. G. E.-nek megnyerni arra, hogy lapunknak a mezőgazdaság főbb terményeinek árjegyzését hétről-hétre küldjék be. Kiváló fontosságú az, hogy gazdáink állandóan tájékozottak legyenek a Királyhágón innen terményeikért és termékeikért milyen árakat érhetnek el a különféle piacokon.

— A baromfitenyésztőkhez. Magyarország, baromfitenyésztéséből közel 72 millió koronát hozott be a külföldről 1901-ben. Nagy

összeg ez. Ha meggondoljuk, hogy vetekedik buzakivitelünk pénzértékével is. Kinek köszönhető ez? Az államnak csupán. Az állam eleget áldoz a baromfitenyésztésre, haszna nem marad el, de mennyivel nagyobb volna még ez a haszon, ha a társadalmom is kezébe venne az ügyet, mert a baromfitenyésztésnek jövője nagy. A magyar baromfi, a baromfitermékek, idehaza épp úgy, mint a külföldön keresett cikkek, szépen pénzeltet ezen állattenyésztési ágból a nagyobb gazda épen úgy, mint a kistenyésztő. Csak irányítás, cél, értékesítési források, kevés tanulás, kedvezmények kellene hozzá. Mindezeket van hivatva megadni a »Baromfitenyésztők Országos Egyesülete«, amelynek megalakulása küszöbön van. Nagy horderejű társadalmi tényező lesz ez s annál nagyobb, minél jobban csoportosulni köréje a nagy közönség. Hogy csoportoradjon, hogy erős legyen, ez minden magyar embernek érdeke lehet. Épp ezért, a ki csak baromfitenyésztő van az országban, keresse fel már saját hasznára is a »Baromfitenyésztők Országos Egyesületét«, kérje annak alapszabályait, az előkészítő-bizottság irodája, melynek vezetésével Agh Endre van megbízva, készséggel megküldi azt. A tagsági díj egy évre 8 korona s ezért a tagok ingyen még egy kitűnően szerkesztett szakközlönyt is kapnak s mindazon kedvezményekben és jogokban részesülnek, a melyekről bő felvilágosítást adnak az alapszabályok. A »Baromfitenyésztők Országos Egyesülete« előkészítő irodájának címe: Budapest, IX. Köztelek, Üllői-út 25.

— A világhírű erfurti magvak Radvaner J. L. magkereskedésében Budapest, V. Nador-utca 8. sz. alatt kaphatók. A cég kívánatra szívesen megküldi most megjelent szép árjegyzékét.

NEPBANK RESZVENYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzőlog és váltóköcsönöket nyujt és **BETÉTRE 5% SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Olvasóinkhoz. Felhívjuk olvasóink figyelmét az »Erdélyi Gazda« hirdetésére, amelyek megadják a módját annak, hogy minden szükségleteinket közvetlenül első kézből szerezhessük be, sokkal jobb minőségben és jóval olcsóbban, mint a közvetítők útján.

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok. Könyvek. Állatok. Birtokok. Magvak. Kőlesonók. Fényűzési és ruházati cikkek. Elelmi szerek és italok. Batorok, hangszerek, üveg és porcelláneműek. Állásra ajánlkozók és betöltendő állások. — Mind, mind feltalálhatók lapunk hirdetési rovatában. Legyünk praktikusok, használjuk fel az előnyöket. A magunk javára tesszük. Sok hirdetelt cikk — direkt rendelve — felannyiba kerül, minthaközvetítőktől vesszük. Olvassuk el tehát a hirdetéseket és kérjünk árjegyzéket a minket érdeklő dolgokról. Nagyon sokat meg fogunk így takarítani kiadásainkból.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELETT:

Felcélós szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda: Budapest, V, Balthory-utca 4.

Syár: Budapest, V, Petneházy-utca 6/8

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 500 első díj!!!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgátunk.

Nemzeti ifodalomunk legértékesebb alkotásait, a magyar ifodalom főműveit

MAGYAR REMEKIROK

FRANKLIN-Társulat kiadása

818.

ezám alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonköltésben adja közre a Franklin-Társ.

Tartalmazza:

- *Arany János
- *Arany László
- Balassa Bálint
- *Bajza József
- Berzsenyi Dániel
- Csiky Gergely
- *Csokonay Vitéz M.
- *Czuczor Gergely
- Deák Ferencz
- Eötvös József Dr.
- Fazekas Mihály
- *Garay János
- Népies Iyra
- Népköltészet
- Gyöngyössi I.
- Gvadányi József
- Kármán József
- Katona József
- Kazinczy Ferencz
- *Kemény Zsigm.
- Kisfaludy Károly
- Kisfaludy Sándor
- Kölcsey Ferencz
- Kossuth Lajos
- Madách Imre
- Mikes Kelemen
- Népköltészet
- Kurucz-költészet

* A csillag al jelzet a remekirok kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerzőtől biztosítja, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen irók művei más versenytárgyban meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekirok 55 testet kötetbe foglalja a legbecesebbet, a mit a magyar szellem teremtett és hivatta van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen. A Franklin-féle Magyar Remekirok kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, művészi, erős angol vászonkötés, a papírja fanyes, soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készültek.

A Franklin-féle Magyar Remekirok öt kötetes sorozatban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azontul minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekirok előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vaskos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételesen árban szállítatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona — lesz, és az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába kerül. — Legkiválóbb költőink remek fordításában közli Shakspeare remekét e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes Magyar Shakspeare, és értékes kiegészítője a Magyar Remek-

A Franklin-Társulat által kiadott „Magyar Remekirok” nagy értékűt rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a

Teljes Magyar Shakspeare,

a Kisfaludy-Társaság által kiadott s költőink: Arany, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva, Arany László, Fejes, Greguss, Györy Vilmos, Lőrinczy-Lehr, Rákosi Jenő, Szilágyi által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekirok-számba megy, mert azt halljuk a szinpadról, ezt idézzük lépten-nyomon: átment a nemzet vérébe. A teljes magyar Shakspeare-t kedvezményesen áron kapják a Magyar Remekirok” megrendelői, vagyis a hat kötetes díszesen bekötött munkát 30 korona bolti ár helyett 20 koronáért, ha mind a két munkát megrendelik

Társulat Budapestben.

MEGRENDELŐ JEGY.

Aláírott (hol): *szemmel rendel*

..... *péld. Magyar Remekirok 55 kötet 220 kor.*

..... *Shakspeare összes számított 6 kötet 30 kor. helyett 20 kor. kedvezményesen áron*

..... *Shakspeare összes számított 6 kötetben külön (a Magyar Remekirok nélkül) 30 korona bolti áron*

..... *és kéri a szállítási feltételek közlését.*

Hely: *Nev:*

Tessék e megrendelő-jegyet aláírva levelezőlapra ragasztva azon könyvkereskedésnek beküldeni, mely könyvszállítást rendszeresen fejezi.

irok gyűjteményének. Megrendelői a Magyar Remekirok-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekirok 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszhető a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményes 20 koronára a Remekirok előfizetőinek, ha a köt mű együttesen rendeltek meg.

Sajtó alá rendezik és az illető író életét és munkáinak jellemzését felölő bevezetőjével ellátják:

- Alexander Bernát, Angyal Dávid
- Badics Ferencz, Bámoczi József, Beóthy Zsolt, Berzevicsy Albert, Bayer József, Endrődy Sándor, Erődy Béla, Erdélyi Pál, Ferenczy Zoltán, Fraknoi Vilmos, Gyulai Pál, Heinrich Guszt., Koroda Pál, Kossuth Ferencz, Kozma Andor, Léva József, Nyergessy László, Rákosi Jenő, Kiedl Frigyes, Széchy Károly, Széll Kálmán, Váczai János, Vadnai Károly, Voinovich Géza, Zoltvány Irén.

E fonyes névsor biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a Magyar Remekirok megbízható szövegét adja a fölvetett munkáknak, s hogy minden élettrajz önálló becsü munká lesz.

HA

télen át sok tojást, több és jobb tejet, diisznóinak gyors hizását és erősödését, növedékmárháinak szép takarmányeszet.

vonómarháinak kitarós erejét óhajlja,

Az ezzel járó csekély kiadást soh'se fogja megbánni. Leírását is készséggel küldi

(805.)

Barthel Mihály és Tsa.
Bécs, X., Keplergasse 20.

MAGYAR LEVELEZÉS!

Az E. G. E. állandó gépkiallitásának intézősége

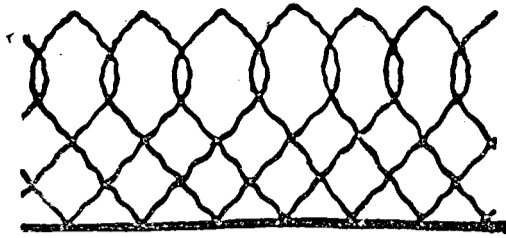
a téli évad alatt is készséggel rendelkezésére áll a gazdaközönségnek

az egylet helyiségében (Deák Ferencz-u. 11.)

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonat és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
 Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonnattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági-

magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és ezinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

Erdeifa csemeték,

Koronás gyümölcsfa oltványok

és

gyümölcsfa vadoncok

nagy mennyiségben és olcsó áron

kaphatók méltóságos Gróf

Szapáry László

erdészeti intézőségétől.

Muraszombatban.

Kívánatra árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

(815.)

Lóhere, luczerna,

északnémet takarmányrépa és egyéb gazdasági magvak,

továbbá világhírű

erfurti kerti magvak

legjutányosabban

Radwauer J. L., magkereskedésében

Budapest, V., Nádor-u, 8.

Tessék árjegyzéket kérni! (811.)

Simonfi István mező gazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt. Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségcszámítás bérmentve küldetik. (464)

SIMMENTHALI üszők

megvételre kerestetnek (12-15 drb)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

A Magyar fém- és lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára **KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 20. szám.**

Gyár: Budapest-Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Pompás csillárokat, asztali és függő lámpákat, valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra.

Légszesz- és villany-csillárokat

állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartók stb.

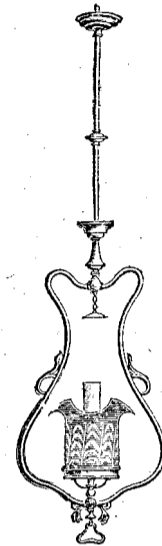
legmérsékeltbb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai

petroleum;

„KIRÁLYOLAJ” mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik. (776.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

(780.)

Klisék

mindennemű nyomtat-

vány képes illusztrált kiállítására

számára a legjutányosabb áron vállaltatnak és a legtökéletesebben

készítetnek el.

Vidéki megrendelések is pontosan

eszközölletnek.

Több százezer erdei és fekete

fenyő-csemete

eladó.

1 éves, csomagolás és vasúthoz szállítással ezere 3 korona,

2 éves, csomagolás és vasúthoz szállítással ezere 4 korona.

Nagyobb megrendelésnél árengedmény nyújtatik.

Szives ajánlatok Gróf Bethlen Pál Öméltósága erdőkezelőségéhez Bethlenbe küldendők. (820.)

Láng és Lovass

gépolaaj és gépzsir-gyára

Budapest, V., Váci-utca 140.

Ajánlja legjobb minőségű

gépolaaj-,

hengerolaaj-,

gépzsir-

gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiállítás igazgatóságához Kolozsvárt. intézendők. (602.)

MAGYAR INTÉZET.

LABORATORIUM

VÉDŐ-OLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE

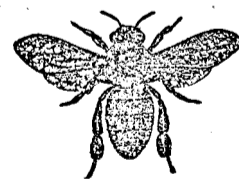
BUDAPESTEN, VI. Nagy János-utca 6. szám.

TERMEL ÉS SZÁLLÍT

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

- a) a sertésorbáncz ellen
 100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.
- b) lépfene ellen
 juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 15 kor.
 szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor.
 lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskendőket, oltótűket, szörnyiró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket. (702.)

Eladó méz!

A legfinomabb aromás erdei szinméz

$\frac{1}{10}$ kilogrammos üvegekben á 60

fillér, nagyban á 50 fillér árban

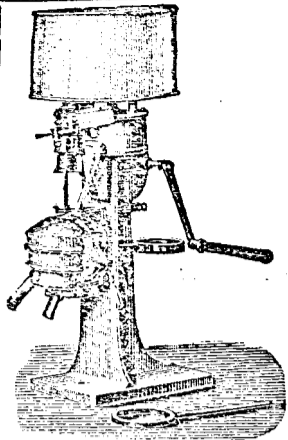
kapható az „Erdélyi Gazda” kiadó-

hivatalánál: Kolozsvárt, Deák-Ferenc-

(Bel-Közép-) utca 11. szám (I. em.) alatt.

Vidéki megrendelések 10 üveggel

vagy azon felül utánvétellel. (686.)

„SIEGENA“ szabadalmazott
TEJFÖLÖZŐGÉP.

Legkönnyebb hajtás! ● ● ● ● ●
● ● Legtökéletesebb fölözés! ● ● ● ● ●
● ● ● ● Legmagasabb munkabírás.
Teljes tejgazdasági (szövetkezeti) berendezések!

FEHÉR MIKLÓS

Gépgyár részvénytársaság
Budapest, V., Külső-Váci-út 80. sz.

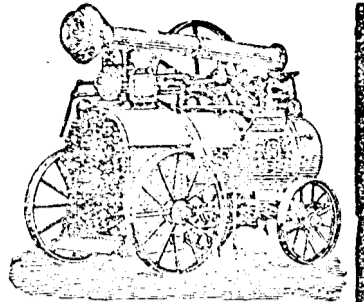
Árjegyzék ingyen és bérmentve. (638.)

A Magy. kir. államvasutak gépgyára
gazd. gépeinek eladása

Használt és javított
locomobilok és gőzcséplőgépek.

CSEREÜZLETEK.

Mindenemü gazdasági gépek.

BOSCHAN TESTVÉREK

MAGKERESKEDÉSE,

csász. és kir. udvari szállítók

Bécs, I., Bäckerstrasse 9.

ajánljuk a tavaszi vetéshez mindenemü here-, fű-, répa-
és gazdasági magvainkat, melyek származásának tiszta
és csiraképes voltaért jóállást vállalunk.

Heremagvainkat új és varrás nélküli zsákokban szállítjuk,
100 kilós zsákjaink a bécsi cs. kir. magvizsgáló állomás
ólmzárával vannak ellátva, arankamentes bizonyítvánnyal.

Here és fűmagvainknak az árai ugymint minták az
„Erdélyi Gazda“ szerkesztőségénél vannak s ugyanott meg-
tekinthetők.

(817.)

Eladó birtokok.

Fehémegyében	205 hold	Krassó-Szörénym.	70 hold
Hunyadm.	120 „	Krassó-Szörénym.	50 „
Veszprémm.	90 „	Baranyam.	60 „
Szatmárm.	86 „		

Következő birtokok **haszonbérbe adatnak** s nagyobb része
azonnal is átvehető:

Csongrádmegyében	120 hold	Veszprémm.	70 hold
Veszprémm.	110 „	Somogyom.	70 „
Fehérm.	100 „	Szilágymegye	60 „
Torontálm.	100 „	Ugocsam.	95 „
Torontálm.	60 „	Borsódm.	50 „
Hontm.	80 „	Szathmárm.	65 „
Háromszékm.	80 „	Bács-Bodrogm.	50 „
Háromszékm.	70 „		

Bővebbet **Gyömrei Jánosnál Zentán** 315. Válaszbé-
lyeg kéretik. (814.)

Már 25 éve küldöm szét az 1900. évi
párisi világkiállításon

Grand Prix-vel kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czímem: (762.)

Vodicka F. földbirtokos
Smrztiz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

**Általános és különleges
növénytermelés.**

Irta: Cserhâti Sándor.

Ára 18 korona. I. kötet. Általános növénytermelés 565 lap 218 ábrával. II.
kötet. Különleges növénytermelés 528 lap 153 ábrával. Megrendelhető a
szerzőnél Magyar Óvartott Mindenik kötet külön is megrendelhető 9 korona
áron. Ezen munka a növénytermelés körébe tartozó kérdéseknél kimerítő
tájékoztatót nyújt. (751.)

„Raktárunk nem a lánczhiddal szemben; hanem az
Akadémia közvetlen közelében van.“

Díszes virágvázaik nagy választékban I koronától 40 koronáig!

Mindenemü üvegtáru háztartási és gazdasági célokra!

Legfinomabb Kristályüveg-asztali készletek nagy raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. sz.

(722)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 70 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 43 korona, mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségén felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Alkalmazást keresők

Gazdatiszti állást keres, vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Erdészeti vagy ispáni állást keres egy az erdőkezelés szolgálatában felnőtt, jó erdői szakvizsga bizonyítvánnyal bíró egyén, kinek megbízhatóságáról s eddigi szolgálatairól is jó minősítései vannak. Gyakorlati ismerettel bír az erdőkezelés és erdőnevelés, vadászat, halászat, valamint a mezőgazdaság minden külső teendőiben, ugyancsak jártas az irodai ügyvitelben is. Uradalmak, vagy magán birtokoknál szerény feltételek mellett hűségesen és szorgalmasan töltene be ismereteinek megfelelő állást. Jelenleg 46 éves, családos. Megkeresések Bocskay Antal, Gyalu, Kolozsmegye, cím alatt küldendők. (760.)

Társat keres róm. kath. szolid, tevékeny fiatal kereskedő, évi 2000 frtot jövedelmező vállalathoz, 2—3000 frt befektetéssel. Ingatlan befektetés esetén 20.000 frt 15—20%-ot hajtana. Reszkirung nincs, munkaerő van. Társ nő is lehet. Cím: Vasszorgalom, Kolozsvár, főposta. (816)

Segédtiszi állást keres egy gyakorlati gazda, nőtlen, 31 éves, szerény magaviseletű jó bizonyítvánnyal rendelkezik, megkeresések post. restánt Sáromberke, „Segédtiszi” jelige alatt. (812)

Kovácsnak ajánljuk teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Különlélek.

Kis, 70 holdas birtok

Kolozsmegyében, vasutól félórára,

belsőséggel együtt jutányosan kiadó!

Czím a kiadóhivatalban. (828.)

Kitűnő harci kanárikat

(valódi trute törzs) nappal és este lámpánál pompás énekeseket küldök utánvételt bár-hová 12 napi próbaidővel. Nemtetszót kicserélek vagy visszaadom a pénzt.

Kitűnő tenyészképes nöstények 240, 3 és 4 korona. Tenyészképes him 11 kor. Budapesten november hóban tartott kiállításán kitüntetve. Megrendelőknél utasítás ingyen.

Óváry József

a budapesti kanári tenyésztők egyesületének elnöke. Bpest, VIII. József-u. 5. sz. Arjegyék ingyen és bérmentve. (774.)

6 lóerejű, könnyű és jó Hornsbi-féle Lokomobil.

Szalmával is fűthető, jutányos áron eladó. Megtekinthető: özv. Galambfalviné Székely-Kocsárdi gazdaságában.

Bővebb felvilágosítást ad Gombos József gazdaságkezelője. (825)

Az első gömörmegei sajtgyár Gortva-Kisfalud, u. p Várgede, ajánlja saját gyártmányát.

Schwarzenbergi sajt kilója 65 krajczár.

Havasi sajt, darabja 12 krajczár. Imperial 1 tuczzatt 1.20 frt. (822)

(543.)

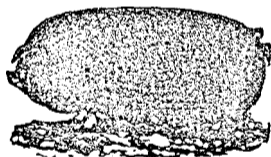
Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőt Hantz György társa.

Kolozsvárt, — Jókai-utca 2. szám. —

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izzalással tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázni.

Telivér Poland Kina

süldök, kocák vs kanok, renyésztesre alkalmas, szép és fejlett példányok 8—9 hónaposak eladók. Ugyancsak tavaszi ellésből származó malaczkokra előjegyzést elfogadok. Szállítás 3 hónapos kortól kezdve.

Tudakozódások: Ördödyne Mailáth Gizella Budapest, IV., Muzeum-körut 7. szám. (748.)

Diadal sec

legjobb hazai pezsgő Eberhardt Antal

Budafok.

Árlap ingyen. (797.)

Páris-Grand-Prix!

Gr. Teleki Arvéd

drassói uradalmában

up. Koncza, Alsófehérvármegye

kaphatók:

gyorsfejlődésű, kiválóan edzett, az ország minden részében előnyösen ismert

magyar bikák,

100 drb. magyar igásökor,

az általános kedvelt

oberndorfi répamag,

rendkívül előnyös árban,

továbbá pekingi kacsák,

amerikai diócsemeték,

sorfák. (775.)

Gazdák

és gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett

pyroleum

50%-al olcsóbb mint bármely más világító anyag. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve.

Degen Jakab

Budapest, IX., Közraktár-ut 28. (az Elevátorral szemben.) Számos elismerő levél nálam betekinthető. Több ezer gazdaságban már bevezetve. (821.)

TOKAJI

sajáttermésű boraimat következőleg árusítom: 1900. évi szamorodni literes üvege 160 fillér, 1895. évi szamorodni literes üvege 200 fillér, 1892. évi szamorodni literes üvege 300 fillér, 1889. évi másolás literes üvege 450 fillér; 1889. éves aszu, 3 puttonos, félliteres üvege 300 fillér; 1880. évi aszu, 4 puttonos, félliteres üvege 400 fillér.

Kicsinkó Antal szőlőbirtokos Tokaj. (778.)

Dlana-telep. Tar, állat-tápszert készítményei, ló, szarvasmarha, sertés, kutya, vad, baromfi, galamb és halak részére ezen egyedüli hazai gyártmány felülmúlja jószág és táp-erő tekintetében az eddig létező összes külföldi gyári készítményeket, mert tisztá minden silány anyagtól. Szín hús lepény, csontliszt- és czukorrépa-val 5 kiló bérmentve postán 2 kor 80 fillér, 50 kiló 18 kor. Főelőnyei: hogy az állatok rendkívül kedvelik, könnyen emészthető, a csont és izomképződést elősegíti s így az állatok megbetegedésének elejét veszi, a melet olcsóbb minden más eladónál, kényelmes, tisztá s könnyen ellenőrizhető! Rendelésnél szükséges tudatni, milyen állat részére lesz a lepény felhasználva. (823.)

Eladó szőlőkaró.

Hasított tölgyfa 2 méteres szőlőkaró

ezere 36 koronáért

ab Egeres vasuti állomás wagonba

rakva eladó.

Megrendelések Bokor Károly t bíróhoz Kolozsvárra intézendők. (826.)

E l a d ó 2 drb.

Poland Kina tenyészkoca

Czím G. G. alatt a kiadóban. (1001.)

3 drb Marhamérleg

1500 kgr hordképességű erős vaskorlátal 2 1/3 méter hosszú, 1 1/2 méter széles

4 drb Hidmérleg

3000 kg. horderejű százas, toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek

őeska marhamázsákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

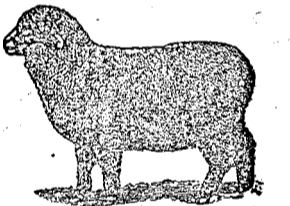
DÉNES MANÓ

mérlegműszerész BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78. (803.)

Gépészek!

Most jelent meg a vizgára előkészítő kézikönyv: Kazánfűtő 30 kr. Locomobil és cs. pőről 75 kr. Két előbbi és az összes stabilgépokről 1 frt 85 kr. Esztergályosok kézikönyve csavarment számítással 1 frt.

Morva Rezsóné, Győr-megye Medve. (768.)

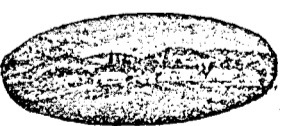
16 mázsa

raczka

gyapju

jutányosan eladó.

Czím a kiadóban. (1002.)

Eladó kisbirtok.

Nyugdíjas hivatalnoknak igen alkalmas nemesi birtok eladó, a tordai vasut állomástól 5 kilométerre, esendes, mégsem félre eső helyen; kitűnő ivó viz, egészséges levegő. Van 4 hold belsőség, szép gyümölcsös kertben kőház, 6 szoba, konyha és kamarával, egyéb gazdasági épületek, ára 5000 frt. Továbbá 25 h. I. oszt szántó a falu mellett, egy tagban, mellette 4 h. belsőség, két zsellérházzal; 6 h rét, 14 h erdő, vágható tűzifával végre 14 marhára legelője, ára 9000 frt, 6-800 frt bankteher rajta maradhat. Cím a kiadóhivatalban. (813)

